

ÚVOD

Umenie ukrýva v sebe kúzlo, ktoré nás dokáže preniesť do iného sveta. Je úžasné ponoriť sa do tohto nekonečne ušľachtilého ľudského diania a zároveň sa stotožniť s myšlienkou, ktorú nám prináša. Okrem toho nás osobnostne rozvíja a uvoľňuje psychické napätie, ktoré nás prenasleduje na každom kroku. Umenie je jedným z účinných prostriedkov formovania ľudskej osobnosti. Jeho pozitívne účinky sú len zlomkom toho, čo všetko dokáže.

Umenie vie skvelým spôsobom pôsobiť na myslenie človeka, jeho celkové vnímanie sveta, cítenie, prežívanie a v konečnom dôsledku aj správanie sa k sebe a svojim blízkym. Má v sebe bohatstvo, ktoré spočíva v liečení ubolenej duše človeka. A možno aj preto namiesto tradičného úvodu zaletela naša duša k tým osobnostiam slovenského kultúrneho života, ktorí už medzi nami nie sú. Keďže je náš časopis venovaný nielen jazyku, didaktike a metodike a translitológii, ale aj kultúre, myslíme si, že je vhodné pripomenúť si aspoň v rámci úvodu, kto nás opustil v roku 2015.

Prvý februárový deň preletela Slovenskom smutná správa o úmrtí známeho režiséra, scenáristu, herca a choreografa **Martina Ťapáka**. Medzi jeho najznámejšie filmy patrili Pacho hybský zbojník, Plavčík a Vratko či Popolvár najväčší na svete. V marci nás opustil aj známy spisovateľ **Peter Pišťanek**. Do hereckého neba v marci tohto roku vkročil aj dramaturg a divadelný kritik **Martin Porubjak**. Medzi jeho najznámejšie diela patrí divadelné predstavenie Tančiareň, v ktorom sa herecky zaskvel pán **Ladislav Chudík**. Ten zomrel presne o tri mesiace neskôr vo veku 91 rokov. Jeho tvorba, vyvíjajúca sa v úzkom spojení s umeleckým prednesom predstavuje vrchol moderného slovenského herectva. O týždeň po odchode majstra Chudíka prišla herecká obec o ďalšiu osobnosť, herca **Ivana Palúcha**. Velikáni totiž nikdy neodchádzajú sami. Herec sa preslávil v seriáli Adam Šangala, vďaka ktorému sa zaradil medzi umeleckú elitu. Vystriedal niekoľko divadiel a svojím úprimným herectvom zaujal aj zahraničných filmárov. Koncom júla šokovala verejnosť správa o úmrtí nezabudnuteľnej herečky **Magdy Pavelekovej**. Energická Majda, ako ju všetci s láskou volali, odišla rok a pol po smrti svojho milovaného manžela. Vo veku 93 rokov zomrel v októbri akademický sochár a národný umelec **Tibor Bártfay**. Bol jedným z najvýznamnejších slovenských umelcov, ktorého tvorba zaujala aj v zahraničí. Koniec októbra bol pre Slovensko opäť bolestný. Odišiel nitriansky emeritný kardinál **Ján Chryzostom Korec**. Za svoj boj proti komunistickému režimu bol odsúdený na 12 rokov väzenia, ani to ho neodradilo naďalej pokračovať vo svojej práci. No a ku konca roka prišla smutná správa aj z Česka. Do hereckého neba vo veku 92 rokov odišiel nezabudnuteľný herec **Eubomír Lipský**. Na záver smutných udalostí ešte jedna, ktorá nás zasiahla pri písaní tohto úvodu. 7. januára 2016 ráno odišiel na večnosť **Anton Srholec**, pokorný a skromný človek, ktorého si Slováci veľmi vážili. „*Keby išlo len o mňa, mohol by som byť najšťastnejším človekom. Vo svojej láske však nesiem tisíce ľudí, ktorí strácajú, nachádzajú a opäť strácajú teplo duchovného domova a svetlo, ktoré presvietilo ich detstvo, tisíce ranených ľudí, ktorí nevedia a nemôžu zabudnúť na svoju trápenia plnú mladosť, stovku ľudí, ktorým pár slov a trocha pozornosti zaručuje teplo domova, a vás, ktorí sa ku mne niektorí túlite ako zatúlané ovečky.*“ Život Antona Srholca by stačil na knižný bestseller. Prepísaný do scenára mal by šancu stať sa filmovým trhákom. Má v sebe totiž viac, než je človek schopný vôbec uniesť. Bol symbolom viery a ľudskosti.

Rok 2015 bol zároveň aj veľmi významný pre všetkých Slovákov. Bol venovaný Ľudovítovi Štúrovi. Takmer každý mesiac v roku 2015 sa uskutočňovali rôzne kultúrne a spoločenské aktivity, ktorými si verejnosť v rôznych slovenských mestách mohla pripomenúť tohto velikána Slováka. Národné osvetové centrum zorganizovalo 30. novembra 2015 vo V-klube v Bratislave slávnostný večer s názvom **Hlas k rodákovi** venovaný 200. výročiu jeho narodenia. Týmto podujatím vzdalo úctu jednej z najvýznamnejších osobností moderných slovenských dejín – politikovi, historikovi, jazykovedcovi, spisovateľovi, básnikovi, publicistovi, redaktorovi a pedagógovi. V kultúrnom programe účinkovali herci Dušan Jamrich,

František Kovár, Ján Gallovič, Štefan Bučko a Jana Lieskovská, na klavíri hrala Táňa Hurová-Lenková, na gitare hrala a spievala Eva Golovková a vystúpili aj ďalší umelci. Slávnostný večer pripravili Jana Liptáková a Eva Sklenárová.

Vážení čitatelia, iste nám nebudete zazlievať, že náš úvod sme tentokrát poňali netradične. Vydávame už ôsme číslo nášho časopisu a sme radi, že stále je čo uverejňovať a deliť sa o spoločné skúsenosti v oblasti bádania smerovaného lingvistickou, kulturologickou, didaktickou a translátologickou cestou. Štvrtý ročník existencie časopisu uzatvárame ďalšími príspevkami vďaka tým, pre ktorých je aj cesta vedeckovýskumnej činnosti nielen cennou príležitosťou na tvorbu banky tvorivých skúseností v oblastiach zamerania časopisu, ale predovšetkým radosťou. Sme presvedčení, že ak sa k činnosti pristupuje s entuziazmom a optimisticky, jej výsledky môžu byť na osoh všetkým.

PhDr. Roman Kvapil, PhD.
výkonný redaktor